

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Комп'ютерні науки» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **14 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Комп'ютерні науки» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

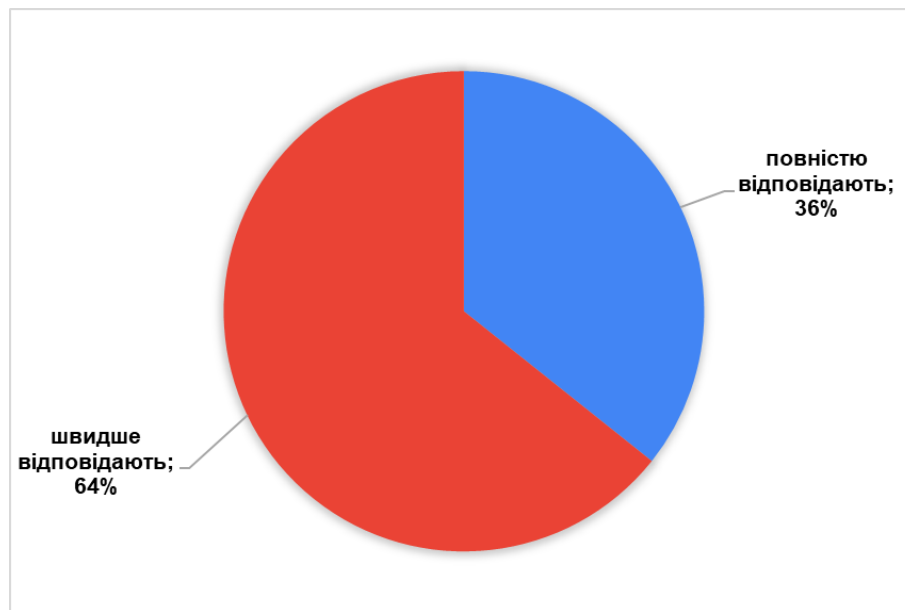

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Знання другої мови	2
Засвоєння основ базових знань з професії	3
Базові загальні знання	4
Здатність до аналізу і синтезу	5
Усне і письмове спілкування рідною мовою	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Прийняття рішень	3
Елементарні комп'ютерні навички	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Дослідницькі навички і уміння	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	14,3	50	35,7
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	0	64,3	35,7
Стратегічне мислення	0	7,1	42,9	28,6	21,4
Націленість на кінцевий результат	0	0	28,6	35,7	35,7
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	50	21,4	28,6
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	21,4	57,1	21,4
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	14,3	28,6	57,1
Навички управління персоналом, колективом	0	21,4	28,6	28,6	21,4
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	21,4	0	50	28,6
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	0	21,4	78,6
Ведення ділової документації	0	7,1	28,6	42,9	21,4

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок» та «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (по 100%), «рівень загальнотеоретичної підготовки» та «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (по 85,7%). **Меншими балами** оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1) - «навички управління персоналом, колективом» та «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (по 21,4%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Комп'ютерні науки» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Комп'ютерні науки» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	79
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	100
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	86
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	64
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	36
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	71
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	21
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	29

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових ОПП «Комп'ютерні науки» є наступні:

- 1) Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (100 %)
- 2) Спрямованість дисциплін на майбутню професію (86%)
- 3) Співвідношення теоретичної і практичної частини (79%)
- 4) Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (71%)
- 5) Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (64%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого не важко пересвідчитися в майже 100% - й позитивній відповіді.

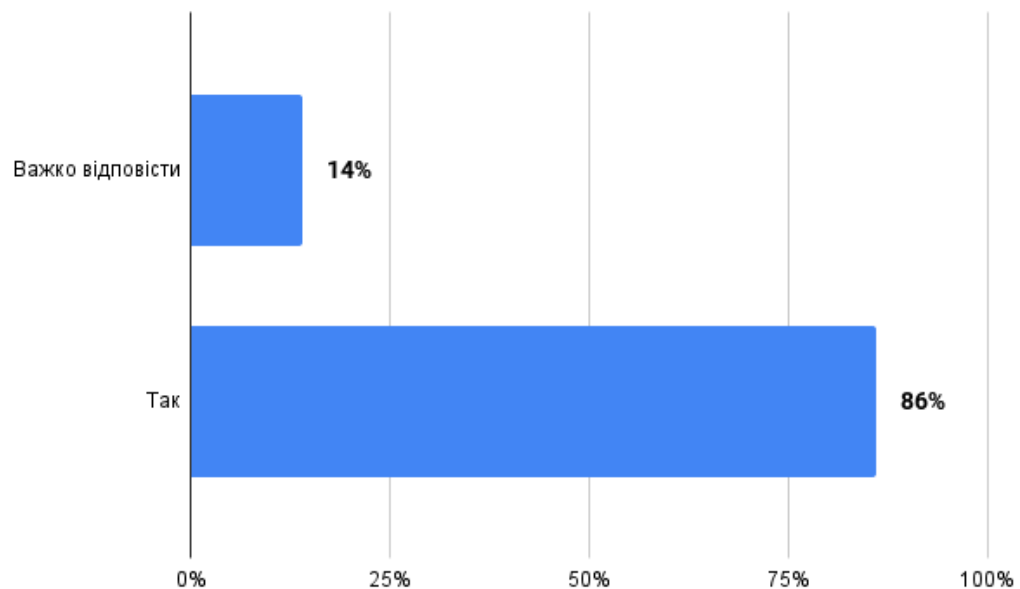

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – не має пропозицій.
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - ергономіка та формоутворення складних поверхонь, обробка металів різанням.

Інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Комп'ютерні науки» від викладачів не надійшли.

Висновки

1. Моніторинг оцінювання викладачами якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти показав високий рівень задоволеності науково-педагогічних працівників якістю освітньо-професійної програми: 36% респондентів вважають, що знання випускника повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу, та 64% респондентів вважають, що швидше відповідають.

2. Респонденти вважають найбільш важливими компетентностями випускника для роботи за фахом: здатність застосовувати знання на практиці та знання другої мови. Також викладачі зауважили на важливості надбання здобувачами таких навичок як: здатність до навчання та здатність породжувати нові ідеї (креативність).

3. Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників свідчить про те що, здобувачі вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» показують високий рівень базових (професійних) знань і навичок, володіють інформаційними та комунікаційними технологіями, мають високий рівень загальнотеоретичної підготовки та націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання. Водночас респонденти вважають, що випускники мають низький рівень навичок управління персоналом, колективом, а також доволі низький рівень ерудованості, загальної культури, комунікабельності.

4. Респонденти зазначили що найбільш важливими складовими освітньо-професійної програми є: зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін, спрямованість дисциплін на майбутню професію, співвідношення теоретичної і практичної частини, залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах, а також обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи).

5. З урахуванням рекомендацій випускників з метою підвищення якості освітніх послуг за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» пропонується:

– обговорити на засіданні робочої групи пропозицію викладачів щодо виведення з освітнього процесу дисциплін «Ергономіка та формоутворення складних поверхонь» та «Обробка металів різанням», а також введення в освітній процес дисципліни, спрямованої на набуття здобувачами навичок управління персоналом;

– активізувати роботу з організації наукових та практичних заходів

професійної діяльності для викладачів, у тому числі із залученням фахівців, які мають досвід практичної діяльності та долучати до них здобувачів;

– при розробці навчального плану звернути увагу на співвідношення теоретичної і практичної частини та обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи);

– систематично проводити роботу з підвищення кваліфікації викладачів, у тому числі педагогічної майстерності, з метою вивчення та вдосконалення професійно-педагогічних навичок викладання дисциплін;

– планувати заняття з навчальних дисциплін таким чином, щоб допомогти здобувачам чітко розуміти мету, ціль та очікувані результати вивчення дисципліни;

– з метою підвищення ерудованості, загальної культури, комунікабельності викладачам під час освітнього процесу більш активно застосовувати сучасні педагогічні методи навчання, зокрема майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо.

Гарант ОПП «Комп'ютерні науки» за
першим (бакалаврським) рівнем освіти
к.т.н., доцент

Юлія ХОЛОДНЯК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР